

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 9 september 2020

Datum GS-besluit : 6 oktober 2020

Vragen nr. 100

Vragen van de heer **W. Hoogervorst** (SP) over Afval en verontreiniging PALLAS-terrein te Petten

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 9 september 2020 door het lid van Provinciale Staten, de heer **W. Hoogervorst** (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In de duinen bij het Noord-Hollandse dorp Petten ligt het terrein van de ECN, het Energieonderzoek Centrum Nederland. Deze ECN beheert via haar dochteronderneming NRG – Nuclear Research and Consultancy Group – een hogefluxreactor.

De hogefluxreactor is in gebruik sinds 1961. In de hogefluxreactor worden onder meer radioactieve isotopen geproduceerd, die na chemische bewerkingen in een speciale productiefaciliteit in Petten, aan ziekenhuizen worden geleverd voor diagnostiek en voor de bestrijding van kanker (radiotherapie).

Omdat de huidige reactor aan het eind van zijn levensduur zit, zijn er al enige jaren plannen voor nieuwbouw. Deze nieuwe reactor, PALLAS genaamd, moet zo spoedig mogelijk de hogefluxreactor vervangen.

De provincie Noord-Holland heeft de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor een lening verstrekt van € 40 miljoen. Ook het Rijk heeft inmiddels een flink bedrag 'uitstaan' bij deze stichting. Het is uiteindelijk de bedoeling dat dit geldbedrag weer aan provincie en rijk worden terugbetaald door private investeerders. Hoewel er al jaren gesproken wordt van 'concrete belangstelling van investeerders' is nog altijd niet duidelijk wanneer deze belangstelling zal worden omgezet in definitieve investeringen.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Kunt u ons voorzien van een overzicht van voorwaarden die de 'concreet geïnteresseerde investeerders' nog stellen voordat zij overgaan tot daadwerkelijke investeringen?

Antwoord 1:

Wij kunnen niet in gaan op de inhoud van de gesprekken die PALLAS voert met geïnteresseerde investeerders. Wel kunnen wij verwijzen naar de informatie uit de presentatie van de directeur, de heer Van der Lugt, van PALLAS van maandag 31 augustus 2020. Tijdens de briefing gaf de heer Van der Lugt aan dat de investeerders duidelijkheid willen hebben over de relatie tussen NRG en PALLAS en het benodigde transitieplan naar de toekomst. Ook willen zij meer duidelijkheid over het traject tot de vergunningverlening door de ANVS.

Vraag 2:**Radioactief afval**

In de tientallen jaren dat de reactor radioactief materiaal produceerde is er veel afval ontstaan. Dit historisch radioactief afval werd ter plekke opgeslagen, maar moet worden afgevoerd naar de COVRA in het Zeeuwse Borsele. Eind 2019 stonden er zo'n 1600 vaten met laag- en middelradioactief afval.

Het Rijk heeft een flink bedrag beschikbaar gesteld om het afval veilig af te voeren.

Wanneer is gestart met het afvoeren van deze 1600 vaten radioactief afval vanuit Petten naar de COVRA?

Antwoord 2:

Na enkele jaren van voorbereidende studies is de operatie sinds 2018 op gang gekomen (zie: <https://www.nrg.eu/radioactief-afval>).

Vraag 3:

Hoeveel vaten zijn er inmiddels naar Borsele gebracht?

Antwoord 3:

Er zijn (augustus 2020) inmiddels 675 vaten naar Borssele gebracht.

Vraag 4:

Hoe is het verdere tijdspad? Wanneer moet het afvoeren van de vaten afval zijn afgerond?

Antwoord 4:

Het afvoeren van het historisch afval moet per 31-12-2026 zijn voltooid. Dit afvoeren van de verschillende soorten afval gebeurt in fasen. De komende jaren zullen steeds meer fasen worden afgerond, waarvan de laatste voor 31-12-2026.

Vraag 5:

Hoeveel heeft het afvoeren van de vaten radioactief afval inmiddels gekost?
Is het budget dat het Rijk voor de afvoer van het afval heeft uitgetrokken toereikend?

Antwoord 5:

In 2018 is door ABDTOPConsult de rapportage "Het Radioactive Waste Management Programme (RWMP) doorgelicht" uitgebracht waarin de gemaakte en te maken kosten RWMP zijn benoemd. De rapportage is op de site van de Rijksoverheid te downloaden. De kosten die budgetoverschrijdend zijn moeten vooralsnog door NRG worden gedekt uit eigen inkomsten. Hiervoor is door NRG een voorziening getroffen.

Vraag 6:

Heeft de provincie ten behoeve van de afvoer van het afval ook kosten gemaakt?
Zo ja: graag een overzicht van deze gemaakte kosten.

Antwoord 6:

Nee. De kosten voor het afvoeren van het historisch afval zijn voor rekening van NRG en het ministerie van EZK.

Vraag 7:**Laboratoria RCN**

Ten behoeve van de nieuwbouw van de reactor, alsmede voor de bouw van het Nuclear Health Centre in Petten, zijn de oude laboratoria van de RCN (de voorloper van de ECN) inmiddels grotendeels gesloopt.

Bent u het met de SP eens, dat het heel goed mogelijk is dat de grond/bodem onder de voormalige laboratoria in zekere mate is verontreinigd?
Zo nee: waarom niet? En: hoe zeker bent u hiervan?

Antwoord 7:

Er wordt momenteel milieukundig bodemonderzoek gedaan op de locaties waar de PALLAS-reactor en het Nuclear Health Centre worden gebouwd, deze locaties omvatten tevens de terreinen waar de vroegere laboratoria van RCN hebben gestaan. De verwachting is dat dit milieukundig bodemonderzoek in het eerste kwartaal van 2021 is afgerond. We wachten de resultaten af. Mocht het nodig zijn dan zullen er uiteraard stappen worden ondernomen.

Vraag 8:

Is er onderzoek gedaan naar mogelijke verontreinigingen van de bodem onder de vroegere laboratoria van de RCN?

Zo ja: wanneer is dit onderzoek uitgevoerd? Wat is het resultaat van dit onderzoek?

En: waar kunnen wij de resultaten van dit onderzoek vinden?

Zo nee: waarom niet?

En: gaat dit onderzoek nog worden uitgevoerd? Zo ja: wanneer, en op welke termijn zal dit onderzoek worden afgerond? Zo nee: waarom zal er geen onderzoek worden uitgevoerd?

Antwoord 8

Ja, er is naast milieukundig bodemonderzoek (zie antwoord 7) ook onderzoek gedaan naar aanwezigheid van chemische en radiologische stoffen. Specifiek ter plaatse van waar de laboratoria (gebouw 04/05/06/09) hebben gestaan. Dit onderzoek is afgerond.

Na einde gebruik van de faciliteiten worden analyses van de gebouwen als ook van de grond uitgevoerd om aan te tonen dat het vrij van verontreinigingen is. Dit is een verplichting van het ANVS (Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming).

Als onderdeel van het ontmantelingsprogramma zijn de voormalige radiologische laboratoria schoon en vrijgemaakt van radioactieve en chemische stoffen en vrijgemaakt van asbest. Daarna is er gesloopt en conform de wetgeving en zorgvuldig.

Na afronding van de sloop van gebouw 04/05/06/09 zijn op 12 en 13 mei 2020 tientallen bodemonsters genomen en geanalyseerd. Uit deze analyse is gebleken dat er geen verhoging van chemische en radioactieve stoffen als gevolg van 40 jaar bedrijfsvoering is vastgesteld. Het resultaat van het onderzoek is opgenomen in het Vrijgaverapport. Dit rapport wordt ter beoordeling aan de ANVS gestuurd.

In de bodem is een plaatje hecht-gebonden asbest gevonden. Dit plaatje is verwijderd. In de bodemonsters zijn geen waarden boven de grenswaarden gevonden. Voorafgaand aan toekomstig gebruik worden mogelijk asbestverdachte locaties opnieuw gemeten. Er zijn verhoogde PFAS waarden aangetoond maar gezien de waarden zijn er geen sanerende maatregelen noodzakelijk.

Vraag 9:**Nieuwe reactor**

Hoewel het nog maar de vraag is of de nieuwe reactor er ooit komt – investeerders zijn wel in gesprek, maar de daadwerkelijke investeringen zijn nog niet zeker – is het verstandig om in de plannen ook het voorkomen van verontreinigingen op te nemen.

Hoe zal in de toekomst worden omgegaan met radioactief afval, dat vrijkomt bij de productie van bijvoorbeeld isotopen?

Antwoord 9:

Bij het produceren van isotopen ontstaat radioactief afval. Dit afval wordt tijdelijk opgeslagen op de Energy & Health Campus, in afwachting van transport naar de COVRA. PALLAS is verplicht om het radioactief afval bij de COVRA op te (laten) slaan. Deze procedure is hetzelfde als bij de

Hoge Flux Reactor. Als eigenaar/producent van het afval blijft PALLAS verantwoordelijk voor het radioactief afval tot aan de overdracht ervan aan COVRA. In de tarieven van de COVRA zijn alle kosten voor de opslag verwerkt.

Vraag 10:

Hoe zal in de toekomst worden omgegaan met afval en stoffen, die mogelijk de bodem onder het complex kan verontreinigen?

Graag een uitgebreide toelichting op uw antwoord.

Antwoord 10:

De kans op bodemverontreiniging moet voor elke activiteit binnen een inrichting tot een verwaarloosbaar minimum worden teruggebracht. Dit is voor de PALLAS-reactor niet anders. De wetgeving (Activiteitenbesluit en de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming) zien hierop toe. Dit zal worden geborgd in de kernenergiewetvergunning.